

Hôm 15/7 vừa qua, Shahram Amiri đã từ Washington về đến Iran.

Phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Mỹ nói rằng không có kế hoạch nào để đánh đổ ông Amiri.

Câu chuyện của nhà khoa học hạt nhân Iran này rất ly kỳ bí hiểm. Ông đã bị bắt trong một chuyến hành hương tới Ả-rập Xêút vào năm ngoái, bị tước đoạt quyền đi lại. Sau vụ này, cộng đồng quốc tế lên tiếng chỉ trích Iran tố cáo CIA đã bắt cóc nhà khoa học của mình.

Với một thủ tục đơn giản, giữa hai ngón tay hình chữ V, biểu tượng của chiến thắng, ông Amiri không che giấu niềm vui mừng khi bước xuống máy bay. Ra đón Amiri tại sân bay quốc tế Tehran, ngoài vợ và con trai Amiri, còn có các thành viên ngoại giao Iran.

Trong phát biểu đầu tiên của mình, Amiri khẳng định ông không liên can gì đến chương trình hạt nhân của Iran. Ông chỉ là một nhà nghiên cứu độc lập. Ông tố cáo tình báo Mỹ đã bắt cóc ông tại Ả-rập Xêút, khi ông đi hành hương tới đây, với mục tiêu sử dụng ông để gây sức ép đối với Iran về chương trình hạt nhân của quốc gia này.

Theo ông Amiri thì Mỹ muốn phô trương ông như là một nhà khoa học quan trọng về hạt nhân của Iran đã đào thoát và mang theo nhiều tài liệu mật về chương trình nguyên tử. Ông nói là

phía Mỹ đã đồng nghênh trợ ông 10 triệu USD để trợ lực 10 phút phùng vãn trên Đài truyền hình CNN theo chỉ thị của ông nhậm vụ.

Mỹ phẫn nộ không hề bất ngờ, mà chỉ mô tả ông Amiri như là một kẻ đào tẩu rồi lợi dụng vào phút chót, có thể vì nhà họ có lo sợ cho người thân còn ở lại Iran.

Hôm 13/7, người phát ngôn Bộ Ngoại giao Mỹ P.J. Crowley khẳng định không có kế hoạch nào để trao đổi Amiri với một số người ở Mỹ đang bị Iran bắt giữ vì trong thực tế Mỹ chưa bao giờ cầm giữ ông này.

Hãng Thông tấn nhà nước Iran (ISNA) dẫn lời người phát ngôn Bộ Ngoại giao Ramin Mehmanparast xác nhận: "Nhà khoa học Amiri đã rời Mỹ để về Iran sau khi ông nói rằng chúng tôi cùng sở hữu tác phẩm quý giá của Đấng thánh quán Pakistan tại Washington".

Người phát ngôn Mehmanparast cho biết thêm, ông Amiri sở hữu "một nguồn tài ba" và trả đũa trở về Iran. Trong hợp tác của Amiri cũng thông tin xuyên biên giới để cấp độ khi Mỹ gây áp lực lên Iran với việc bắt giữ 3 người ở Mỹ trở lại để leo núi ở vùng Kurdistan của Iraq.

Nhà khoa học Iran, ông Shahram Amiri (giữa) lúc về a
về đến sân bay Imam Khomeini ở Tehran ngày 15/7.

Thị trường Ngoại giao Iran, Qashqavi, hôm 14/7 nhận thấy rằng 2 vụ này không có liên hệ với nhau. Đích thân Ngoại trưởng Mỹ Hillary Clinton cũng nói rằng ông Shahram Amiri, người ra trình diện tại Đấng thánh quán Pakistan ở Washington, đã đến Mỹ một cách tự nguyện và có quy định do rời khỏi nước Mỹ.

Hiện Iran đang giam giữ 3 công dân Mỹ đi lạc sang Iran từ biên giới Iraq và một công dân Mỹ khác là điệp viên Robert Levinson. Đây là lần đầu tiên Chính phủ Obama công nhận Shahram Amiri có hiện diện ở Mỹ, kể từ khi ông ta bị bắt ở Ả Rập Xê út hồi tháng 6/2009, điệp vụ này dẫn đến suy đoán rằng, ông ta đã đào tẩu và cung cấp thông tin về chương trình hạt nhân nguyên tử của Iran.

Nói gì thì nói, trường hợp của ông Amiri trở thành đề tài gây tranh cãi, khi đài truyền hình Iran cho chiếu đoạn video do ông ta thu thập trong một quán Internet café ở Tucson, bang Arizona, rồi gửi về cho tình báo của Iran, tuyên bố rằng mình bị "toán kế hoạch và bắt cóc" của Mỹ và Ả Rập Xê út che giấu.

Một đoạn video khác được quay từ nhà ông, Amiri nói, ông thấy sung sướng được học lý thuyết từ các sĩ quan Mỹ. Trong video thứ ba, mà cách thu khá lúng túng, ông Amiri nói là đã thoát được khỏi tay tình báo Mỹ ở Virginia, đồng thời nói thêm rằng, video thực ra là "hoàn toàn ảo" do người Mỹ dàn dựng.

Chiều ngày 13/7, Amiri xuất hiện tại Tòa đại sứ Pakistan ở Washington và yêu cầu được giúp đỡ để về nước. Do việc Washington không có quan hệ ngoại giao với Tehran trong hơn 30 năm qua, Đại sứ quán Pakistan là cơ quan đầu tiên cho các lợi ích của Iran ở Mỹ.

Điệp vụ của được rõ là, liệu ông Amiri có chia sẻ thông tin giá trị nào với tình báo Mỹ về chương trình nguyên tử của Iran hay không. Trường hợp khi bị bắt, ông ta từng làm việc ở Malek Ashtar University, tại Tehran, một vị trí có liên kết gần gũi với lực lượng Vệ binh cách mạng duy quyền năng. Trong cuộc phỏng vấn một ngày trước đó, được phát trên Đài Truyền hình Iran vào hôm 14/7, ông Amiri kể lại chuyện mình bị bắt cóc.

Ông ta kể rằng, mình đang ở Thánh địa Medina của Ả Rập Xê út thì có 3 người ngồi trong xe taxi nhàn nhã, giờ làm dân hành hương, đồng hành cho ông đi quá giang. Ông Amiri nói: "Sau khi tôi ngồi vào chỗ thì người ngồi phía sau chĩa súng và bắt tôi im lặng. Họ mang tôi đến một nơi bí mật rồi chích thuốc tôi. Khi tỉnh dậy, tôi thấy mình ở bên trong một máy bay không lái và tôi bị đưa qua Mỹ".

Tại đây, CIA "buộc" tôi giúp họ tuyên truyền chống lại Iran". Ông Amiri kể thêm rằng, CIA đã nhận thưởng 10 triệu USD nếu họ có được tác phẩm. "Tôi từ chối lòng là sẽ không nói điệp vụ gì cho họ".

t& qu&c"- ông Amiri nói nh& v&y v&i đài Press TV.

Ông Amiri k& ti&p: sau đó CIA đ&a ông sang Tucson, b&o r&ng ông đ& c t&ng đ&i t& do & đây, v&i đ&i u ki&n, không đ& c nói gì v& vi&c b& b&t cóc cũng nh& nh&ng gì x&y ra sau đó. Ông nói r&ng: "Sau khi h& khám phá th&y tôi đã g&i đi đ&n video th& nh&t h&i tháng 4, h& đ&a tôi v& Virginia, luôn luôn có ng& i mang súng canh gi&. H& gây áp l&c tôi b&ng tâm lý. Liên t&c đ&a s& th& tiêu tôi".

Michael Rubin, m&t chuyên gia v& Iran & American Enterprise Institute nói r&ng, hy v&ng Iran s& g&t hái đ& c nh&ng tuyên truy&n có giá tr& v& s& tr& v& c&a nhà khoa h&c Amiri. Trong cu&c đ& s&c gi&a Washington và Téhran, v& vi&c Amiri là m&t h&i m&i. Iran s& l&i đ&ng v& này đ& t& cáo s&c ép c&a ph&ng Tây trên ch&ng trình h&t nh&n c&a h&.